

Razkol: Ko se Slovenci pobijamo med seboj

Poznavanje razkola, ki se je poletu 1942 v Ljubljanski pokrajini sprevrgel v državljansko vojno, je ključno za razumevanje nadaljevanja vojne in njenega konca, je zgodovinar Mitja Ferenc kratko opisal pomen knjige nekdanjega direktorja TV Slovenija **Jožeta Možine** Slovenski razkol, ki jo ta novinar in zgodovinar predstavlja danes.

Možina, ki je kot novinar vso kariero razburjal politične skrajneže v medijih in politiki, ko je predstavljal, kar poskuša politika o preteklosti že vse od revolucije prikriti in prikrojiti, bo knjigo predstavil nočno v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma.

Podnaslov knjige, ki obsega 624 strani, je: okupacija, revolucija in začetki protirevolucionarnega upora. Stala bo 58 evrov.

K napovedi dogodka in izida knjige o preteklosti skupnosti sodi ta opis:

“Možina z analizo arhivskih virov vseh vpletenih strani ponuja odgovor na najbolj prestižno vprašanje slovenske novejšje zgodovine: Zakaj in kako so Slovenci med drugo svetovno vojno spolzeli v oster narodni razkol, kdo je ta proces povzročil in kje se je vse skupaj začelo? Kakšna je bila pri tem vloga okupatorja? Narodni razkol se je namreč do konca vojne še okrepil in razširil na celotno ozemlje ter s travmatičnimi posledicami sega tudi v sedanji čas. Prav zato je knjiga izredno aktualna in s svojimi novimi razkritji pomembna za raztapljanje zgodovinskih predsodkov in jasnejši pogled v prihodnost.

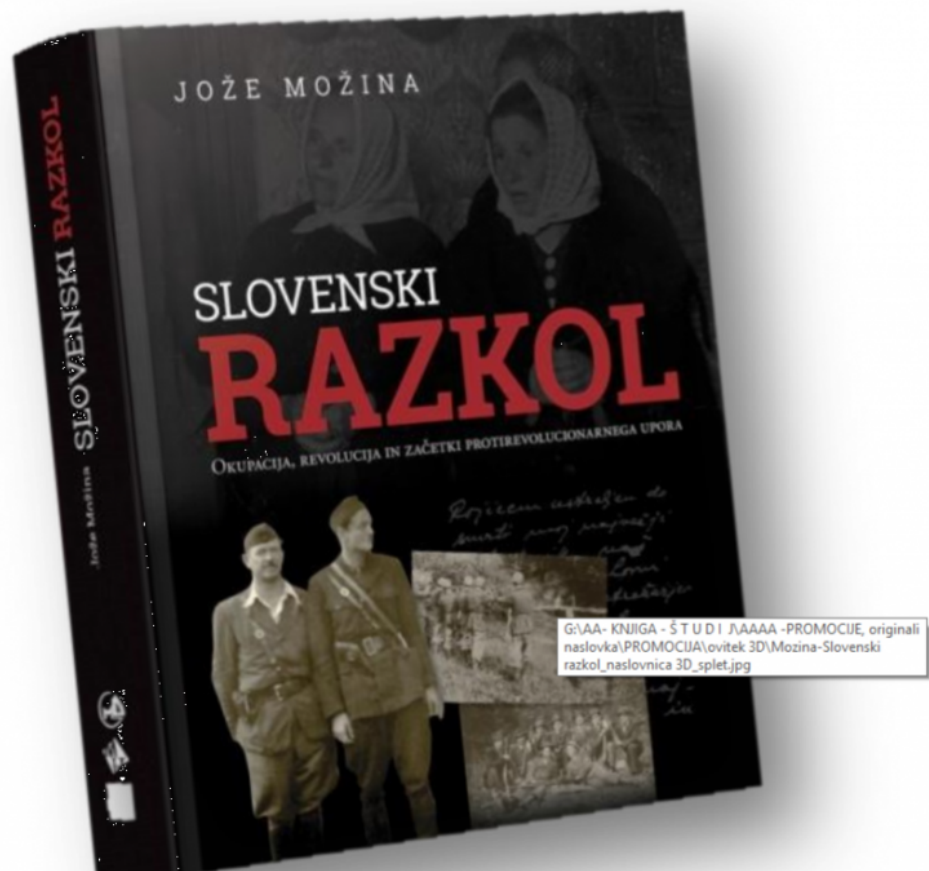
Posebna odlika knjige je uporaba doslej neznanih in neuporabljenih arhivov, fotografij in dokumentov, tudi desetletja zakopanega arhiva stražarjev (vključno z osebnim dnevnikom dr. Cirila Žebota), kar prinaša številna povsem nova odkritja. Dodatno vrednost oziroma sekundarni vir predstavljajo vključena pričevanja ljudi (tudi iz oddaje Pričevalci na Televiziji Slovenija), ki so doživljali vojne dogodke.

Monografija je utemeljena na analizah podatkov o smrtnih žrtvah in povzročiteljih na različnih straneh, pridobljenih iz baze Inštituta za novejšjo zgodovino v Ljubljani, kar je nazorno prikazano v grafih in tabeli. Izjemno pomenljive so grafične ponazoritve poteka vojne z vidika žrtev ter njihovih povzročiteljev, ki natančno pokažejo katera stran v vojni je sprožila nasilje in kakšne so bile posledice.

Dejansko gre za najbolj celovite tovrstne grafične ponazoritve doslej, ki uveljavljajo nov pristop v zgodovinopisju, prilagojen sodobnemu bralcu. Grafi predstavljajo ključno podatkovno orodje za razumevanje slovenskega razkola, ki se je v letih 1941 in 1942 začel v Ljubljanski pokrajini.

Knjiga je namenjena vsem, ki bi radi razumeli preteklost in po njej sedanost tako naroda kot svojih prednikov. Ti so

nam, kot dokazujejo najnovejše raziskave, ne le v spominu, ampak tudi v genskem zapisu zapustili sledi vojne, ki nas bremenijo kot travme, posebej če jih ne poznamo in ne raziščemo.”

Jože Možina, knjiga Slovenski razkol